

**29. ГОДИШЊЕ САВЈЕТОВАЊЕ ДОКТОРА ВЕТЕРИНАРСКЕ
МЕДИЦИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ (БИХ)
МЕЂУНАРОДНИ НАУЧНИ СКУП**

**29th Annual Conference of Doctors of Veterinary Medicine
of Republic of Srpska (Bosnia and Herzegovina)
*International Scientific Meeting***

**ЗБОРНИК РАДОВА
И КРАТКИХ САДРЖАЈА
*Proceedings
and short contents***

29.

***Теслић, Бања Врућица, 5-7. јуна 2024.
Teslić, Banja Vrućica, June 5th-7th, 2024.***

Покровитељ / Patron:

МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ, ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ
MINISTRY OF AGRICULTURE, FORESTRY AND WATER MANAGEMENT

ЈУ Ветеринарски институт Републике Српске "Др Васо Бутозан"

PI Veterinary Institute of Republic of Srpska "Dr. Vaso Butozan"

Организатори / Organizers:

ВЕТЕРИНАРСКА КОМОРА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Veterinary Chamber of Republic of Srpska

и / and

ДРУШТВО ДОКТОРА ВЕТЕРИНАРСКЕ МЕДИЦИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Association of Doctors of Veterinary Medicine of the Republic of Srpska

Суорганизатори / Co-organizers:

Факултет ветеринарске медицине Универзитета у Београду

Faculty of Veterinary medicine University of Belgrade

ЈУ Ветеринарски институт Републике Српске "Др Васо Бутозан"

PI Veterinary Institute of Republic of Srpska "Dr. Vaso Butozan"

Департман за ветеринарску медицину, Пољопривредни факултет, Универзитет у Новом Саду

Department of Veterinary Medicine, Faculty of Agriculture, University of Novi Sad

Организациони одбор / Organizational board:

Предсједник: Велибор Кесић / President: Velibor Kesić

Чланови: Негослав Лукић, Драгана Окљеша, Владимир Милијевић, Саша Бошковић, Драган Кнежевић, Давор Јефтић, Ратко Мијатовић, Игор Чегар, Славиша Спасојевић, Јелена Павић, Перица Бургић, Александар Брадић, Младен Драгичевић, Драган Малиш, Стеван Радић, Бранислав Галић, Богослав Готовац, Зоран Дамјанац, Предраг Новаковић, Благоје Бирчаковић, Ненад Крстић, Горан Костић.

Members: Negoslav Lukić, Dragana Oklješa, Vladimir Milijević, Saša Bošković, Dragan Knežević, Davor Jević, Ratko Mijatović, Igor Čegar, Slaviša Spasojević, Jelena Pavić, Perica Burgić, Aleksandar Bradić, Mladen Dragičević, Dragan Mališ, Stevan Radić, Branislav Galić, Bogoslav Gotovac, Zoran Damjanac, Predrag Novaković, Blagoje Birčaković, Nenad Krstić, Goran Kostić.

Секретаријат: Бранко Стевановић, Велибор Тодоровић, Радојица Ђекановић, Данијел Ковачевић.

Secretariat: Branko Stevanović, Velibor Todorović, Radojica Đekanović, Danijel Kovačević.

Технички секретар: Тијана Тимарац; Technical Secretary: Tijana Timarac

Научни и програмски одбор / Scientific and Programme Committee:

Предсједник: Славен Грбић / President: Slaven Grbić

Чланови: Милорад Мириловић (СРБ), Милан Малетић (СРБ), Иван Станчић (СРБ), Ранко Шкрбић, Драго Н. Недић, Милорад Радаковић (УК), Милан Балтић (СРБ), Саша Траиловић (СРБ), Атила Кос (МАЂ), Ивана Тлак Гајгер (ХР), Ђорђе Савић, Драган Касагић, Бојан Голић, Жељко Сладојевић, Оливер Стевановић, Синиша Гатарић, Новалина Митровић, Горан Параш, Драган Шефер (СРБ), Томаж Сној (СЛО), Давор Алагић, Денис Колбасов (РУС), Алан Робертсон (САД), Андреј Кирбиш (СЛО).

Members: Milorad Mirilović (SRB), Milan Maletić (SRB), Ivan Stančić (SRB), Ranko Škrbić, Drago N. Nedić, Milorad Radaković (UK), Milan Baltić (SRB), Saša Trailović (SRB), Koos Attala (HU), Ivana Tlak Gajger (HR), Đorđe Savić, Dragan Kasagić, Bojan Golić, Željko Sladojević, Oliver

Stevanović, Siniša Gatarić, Novalina Mitrović, Goran Paras, Dragan Šefer (SRB), Tomaž Snoj (SLO), Davor Alagić, Denis Kolbasov (RUS), Alan Robertson (USA), Andrej Kirbiš (SLO).

Адреса организатора:

Ветеринарска комора Републике Српске:

Предсједник коморе и Предсједник организационог одбора: Велибор Кесић, ДВМ

Бања Лука, Царице Милице 46; Тел/факс: 051/466-321

E-mail: vetkomrs@teol.net; веб сајт: www.vetkom.rs.ba

Научни и програмски одбор, предеједник: Проф. др Славен Грбић;

E-mail: slaven.grbic@icloud.com ; tel: + 387 66 002 850

Address of the organizer:

Veterinary Chamber of Republic of Srpska:

President of the Chamber and President of the Organizing Committee: Velibor Kesić, DVM

Banja Luka, Carice Milice 46; Tel / fax: 051 / 466-321

E-mail: vetkomrs@teol.net; Web site: www.vetkom.rs.ba

Scientific Committee, Chairman: Проф. др Славен Грбић;

E-mail: slaven.grbic@icloud.com ; tel: + 387 66 002 850

Мјесто одржавања / Venue:

Теслић, Бања Врућица, 5-7. јуна 2024. / Teslić, Banja Vučica, June, 5th – 7th 2024.

Садржај

1. ЕПИЗООТИОЛОШКА СИТУАЦИЈА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ У 2023. ГОДИНИ.....	7
2. STRATEGIЈА ВАКСИНАЦИЈЕ PROTIV АФРИЧКЕ SVINJSKE КУГЕ	9
3. ПОЈАВА И РЕЗУЛТАТИ СУЗБИЈАЊА АФРИЧКЕ КУГЕ СВИЊА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ У 2023. ГОДИНИ.....	11
4. КЛИНИЧКА СЛИКА И ПАТОМОРФОЛОШКЕ ПРОМЈЕНЕ КОД ДОМАЋИХ СВИЊА ОБОЉЕЛИХ ОД АФРИЧКЕ КУГЕ СВИЊА НА ПОДРУЧЈУ БИЈЕЉИНЕ	15
5. РЕЗУЛТАТИ НАДЗОРА КЛАСИЧНЕ КУГЕ СВИЊА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ У 2023. ГОДИНИ	17
6. ПОЈАВА АВИЈАРНЕ ИНФЛУЕНЦЕ H5N1 КОД ЛАБУДОВА У 2024. ГОДИНИ НА ТЕРИТОРИЈИ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	19
7. НАДОЛАЗЕЋИ АВИЈАРНИ ВИРУС – БОРНАВИРУС: ПОРЕКЛО И ЕПИДЕМИОЛОГИЈА.....	21
8. РЕЗУЛТАТИ НАДЗОРА СЛИНАВКЕ И ШАПА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ У 2023. ГОДИНИ.....	23
9. ПРИКАЗ СЛУЧАЈА ВИРУСНОГ АРТРИТИСА И ЕНЦЕФАЛИТИСА У СТАДУ КОЗА.....	25
10. INFEKTIVNA ANEMIЈА КОПИТАРА – ANALIZA SEROLOШКИH REZULTATA MONITORINGA	27
11. LEPTOSPIROZA – JEDAN OD MOGUЋIH UZROKA ROVAČAJA KOD SVINJA	29
12. ПРИКАЗ СЛУЧАЈА АУЈЕСКИЈЕВЕ БОЛЕСТИ КОД ЛОВАЧКИХ ПАСА НА ТЕРИТОРИЈИ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	31
13. <i>TRICHINELLA BRITovi</i> У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ: ЛИСИЦЕ КАО ПОТВРЂЕНИ НОСИОЦИ ИНФЕСТАЦИЈА	34
14. ДИРОФИЛАРИОЗЕ ПАСА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ	36
15. USE OF CANNABINOIDS IN VETERINARY MEDICINE - WHAT WE KNOW AND WHAT WE DO NOT KNOW	40
16. TREATMENT OF FILARIAL NEMATODES OF HUMANS AND DOMESTIC ANIMALS.....	41
17. PERSPEKTIVE I PRAVCI RAZVOJA NOVIN ANTIHELMIНТИКА U VETERINARSKOЈ MEDICINI.....	42
18. БУМБИР И БЕЛИ ЛУК – АЛТЕРНАТИВА АНТИБИОТИЦИМА У ЖИВИНАРСТВУ	44
19. АНТИМИКРОБНО ДЕЈСТВО ЕКСТРАКТА НАДЗЕМНОГ ДИЈЕЛА БИЉКЕ <i>CICHORIUM INTYBUS</i> НА <i>STAPHYLOCOCCUS AUREUS</i>	45
20. ANIMALNA PROIZVODNЈA KAO IZVOR OKOLIŠNO POSREDOVANE ANTIМИКРОБНЕ REZISTENCIЈE.....	47
21. ЗНАЧАЈ ДОБРЕ КООРДИНАЦИЈЕ НАДЛЕЖНИХ ИНСТИТУЦИЈА У ПРИМЈЕНИ КОНЦЕПТА „ЈЕДНО ЗДРАВЉЕ“.....	49
22. MOLEKULARNA DETEKCIЈA ZOONOTSKIH PATOGENA IZ UZORAKA TKIVA TONZILA DJESE I KUĆNIH LJUBIMACA.....	53
23. POREĐENJE PRODUKCIЈE BIOFILMA I PASIVNOG TIPIA POKRETLJIVOSTI KOD HUMANIH I ANIMALNIH <i>STAPHYLOCOCCUS AUREUS</i> IZOLATA	55
24. АЛТЕРНАТИВА АНТИБИОТИЦИМА У ТЕРАПИЈИ ДИЈАРЕЈА НОВОРОЂЕНИХ ТЕЛАДИ.....	57
25. УТИЦАЈ ИНФЛАМАТОРНОГ ОДГОВОРА МЛЕЧНЕ ЖЛЕЗДЕ НА ПАРАМЕТРЕ МЕТАБОЛИЧКОГ ПРОФИЛА КОД ВИСОКОМЛЕЧНИХ КРАВА... 60	

26. SMANJENJE EMISIJE METANA SA FARMИ VISOKOMLEČNIH KRAVA NUTRITIVNOM MODULACIJOM METABOLIZMA	62
27. HORMONI ŠTITNE ŽLEZDE U SIROVOM I KOMERCIJALNOM KRAVLJEM MLEKU.....	66
28. ИНФЕКТИВНЕ БОЛЕСТИ ЖДРЕБАДИ.....	69
29. ИНФЕКТИВНИ И НЕИНФЕКТИВНИ АБОРТУСИ КОД КОБИЛА.....	71
30. АМЕРИЧКА GNJILOĆA U TUZLANSKOM KANTONU U PERIODU OD 2019 DO 2023 GODINE.....	73
31. ФИЛОГЕНЕТСКА АНАЛИЗА ВРСТЕ <i>ANAPLASMA OVIS</i> У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ	75
32. БАКТЕРИЈСКЕ ИНФЕКЦИЈЕ КОД ŠARANA IZAZVANE AEROMONADAMA I PRIMENA ANTIMIKROBNE ТЕРАПИЈЕ	77
33. RAZLIKE U POKRETLJIVOSTI I PARAMETRIMA BRZINE SPERMATOZOIDA IZMEĐU POJEDINIХ RASA ВIKOVA	79
34. УПРАВЉАЊЕ РИЗИКОМ И ДОНОШЕЊЕ ПЛАНОВА ХИТНИХ МЈЕРА (CONTINGENCY PLAN) ЗА СПРЕЧАВАЊЕ ПОЈАВЕ И ШИРЕЊА НАРОЧИТО ОПАСНИХ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ.....	81
35. DIGITALNA RJEŠENJA ZA VETERINARСКЕ ORGANIZACIЈE: SOLUCIЈE ZA RASTUĆA OČEKIVANJA KLIЈENATA I OPTIMIZACIЈU VREMENA, RESURSA, ZNANJA I VJEŠTINA VETERINARA	83
36. ПОМОЋ ВЕТЕРИНАРИМА: ПАМЕТНА РЈЕШЕЊА У КОНТРОЛИ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ 2024.	85
37. ОРГАНИЗАЦИЈА ИСПИТИВАЊА ОСПОСОБЉЕНОСТИ ЗА <i>SALMONELLA SPP.</i> У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ– ИЗАЗОВИ И РИЗИЦИ	87
38. МАШИНСКО УЧЕЊЕ И ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА ЖИВОТИЊА НА ФАРМАМА - ПРИМЈЕР ПРИМЈЕНЕ НЕУРОНСКИХ МРЕЖА ЗА ПРЕДВИЂАЊЕ ПОЈАВЕ УГИНУЋА У АКВАКУЛТУРИ	89
39. ПРОЦЕНА ТРОШКОВА ТЕРАПИЈЕ МАСТИТИСА КРАВА ПРИМЕНОМ ФАРМАКОЕКОНОМСКЕ АНАЛИЗЕ	91
40. ЗНАЧАЈ ОСЕНЕ I STALNE КОНТРОЛЕ BIOSIGURNOSTI NA FARMAMA GOVEDA I SVINJA	93
41. КОНТРОЛА ЗДРАВЉА STADA I ЕКОНОМСКИ PARAMETERI OVACA.....	95
42. UNION OF EUROPEAN VETERINARY HYGIENISTS (UEVH) - TRENUTNE AKTIVNOSTI I IZAZOVI ZA BEZBJEDNOST HRANE	98
43. UPOTREBA TEHNOLOGIЈE U BUDUĆOЈ PRIMJENI ZA SLUŽBENE КОНТРОЛЕ: SINERGIЈA SENZORA I AI.....	100
44. ЗНАЧАЈ МОБИЛНИХ КЛАНИЦА ЗА РАЗВОЈ ОВЧАРСТВА У СРБИЈИ	101
45. ИМУНОХИСТОХЕМИЈА У ДИЈАГНОСТИЦИ ТУМОРА ХЕМАТОПОЕЗНОГ СИСТЕМА ПАСА	104
46. ИСПИТИВАЊЕ ОБИМА ПРОИЗВОДЊЕ МЕДА У СРБИЈИ ОД 2003. ДО 2022. ГОДИНЕ	106
47. ИНЦИДЕНЦИЈА МЕГАБАКТЕРИОЗЕ КОД КАНАРИНАЦА (<i>Serinus canarius domesticus</i>)	108
48. NEUTERING PROGRAM- FONDACIЈA DOGS TRUST BiH.....	110
49. FOSTERING PROGRAM UDOMLЈAVANJA PASA.....	112
50. РЕНДГЕНОЛОШКА ДИФЕРЕНЦИЈАЦИЈА ДИЛАТАЦИЈЕ И ТОРЗИЈЕ ЖЕЛУЦА ПАСА	113
51. DISTRIBUCIЈA PЛИЈЕСНИ, DEOKSINIVALENOLA I ZEARALENONA U UZORCIMA STOČNE HRANE I HRANE ZA LJUDSKU PREHRANU	115

52. МОРФОЛОШКЕ ОДЛИКЕ КОСТИЈУ ПРЕДЊЕГ ЕКСТРЕМИТЕТА АФРИЧКОГ ЛАВА (<i>PANTHERA LEO</i>).....	117
53. УЧЕСТАЛОСТ РЕПРОДУКТИВНИХ ПОРЕМЕЋАЈА КОД ПАСА.....	119
54. ОПЕРАЦИЈА ЛЕЈОМИОМА У КАРЛИЧНОЈ ДУПЉИ ПСА.....	123
55. ПРОЦЕНА КВАЛИТЕТА МЛЕКА И ПРОИЗВОДА ОД МЛЕКА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ	125
56. ИМУНОХИСТОХЕМИЈА У ДИЈАГНОСТИЦИ ТУМОРА ХЕМАТОПОЕЗНОГ СИСТЕМА ПАСА	128
57. УТИЦАЈ МАТЕРИЈАЛА ЗА ПАКОВАЊЕ НА РЕДУКЦИЈУ ПОЛИЦИКЛИЧНИХ АРОМАТИЧНИХ УГЉОВОДНИКА У ДИМЉЕНОЈ РИБИ	130
58. УТИЦАЈ МАТЕРИЈАЛА ЗА ПАКОВАЊЕ НА МИГРАЦИЈУ РЕЗИДУА ФТАЛАТА У ДИМЉЕНОЈ РИБИ.....	132
59. КВАЛИТЕТ СИРОВОГ МЛИЈЕКА У РЕГИЈИ ИСТОЧНО САРАЈЕВО У ПЕРИОДУ 2018-2023.	134
60. УТИЦАЈ БРОЈА СОМАТСКИХ ЋЕЛИЈА, БАКТЕРИЈА И СЕЗОНСКИХ ВАРИЈАЦИЈА НА КВАЛИТЕТ МЛИЈЕКА У РЕГИЈИ ИСТОЧНО САРАЈЕВО У ТОКУ 2023. ГОДИНЕ	136
61. ОЦЈЕНА ЗДРАВСТВЕНЕ ИСПРАВНОСТИ МЕСА И ПРОИЗВОДА ОД МЕСА НА ОСНОВУ УТВРЂЕНЕ КОЛИЧИНЕ ТЕШКИХ МЕТАЛА	138
62. ТЕШКИ МЕТАЛИ У ХРАНИ ЗА ЖИВОТИЊЕ	140
63. РЕЗУЛТАТИ МОНИТОРИНГА КВАЛИТЕТА И ЗДРАВСТВЕНЕ ИСПРАВНОСТИ МЕСА И ПРОИЗВОДА ОД МЕСА У 2023. ГОДИНИ	142
64. ПРИСУСТВО ХИСТАМИНА У РИБИ И ПРОИЗВОДИМА ОД РИБЕ	144
65. ПРОЦЈЕНА ХИГИЈЕНЕ ПРОЦЕСА У ПРОИЗВОДЊИ МЉЕВЕНОГ МЕСА, МЕХАНИЧКИ СЕПАРИСАНОГ МЕСА И ОБЛИКОВАНОГ МЉЕВЕНОГ МЕСА	146
66. МИКРОБИОЛОШКА КОНТАМИНАЦИЈА У ПРОЦЕСУ ПРОИЗВОДЊЕ СВЈЕЖЕГ ПИЛЕЋЕГ МЕСА	148
67. ПРОЦЈЕНА МИКРОБИОЛОШКОГ СТАТУСА ХРАНЕ ЗА ЖИВОТИЊЕ ЗА ПЕРИОД 2014-2023. ГОДИНА	150
68. ПРОЦЈЕНА МИКРОБИОЛОШКЕ ЧИСТОЋЕ КОД СУБЈЕКТА У ПОСЛОВАЊУ ХРАНОМ ЗА ПЕРИОД 2017-2023.	152
69. РЕЗУЛТАТИ НАДЗОРА УВЕЗЕНОГ МЕСА СВИЊА У БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ НА ПРИСУСТВО ВИРУСА АФРИЧКЕ КУГЕ СВИЊА У 2023. ГОДИНИ	154
70. РЕЗУЛТАТИ НАДЗОРА УВЕЗЕНИХ ПРОИЗВОДА ОД МЕСА СВИЊА У БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ НА ПРИСУСТВО ВИРУСА АФРИЧКЕ КУГЕ СВИЊА У 2023. ГОДИНИ	156
71. ЗНАЧАЈ РЕДОВНЕ АНАЛИЗЕ НА ПРИСУСТВО АФЛАТОКСИНА Б1 У ХРАНИ ЗА ЖИВОТИЊЕ И М1 У СВЈЕЖЕМ МЛИЈЕКУ НА ОСНОВУ ИЗВРШЕНИХ АНАЛИЗА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ У ПЕРИОДУ 2023-2024. ГОДИНА	158
72. МИКРОБИОЛОШКА ИСПРАВНОСТ НУСПРОИЗВОДА ПРЕНРАМБЕНЕ ИНДУСТРИЈЕ.....	161

NEW EMERGING AVIAN VIRUS – BORNAVIRUS ORIGIN AND EPIDEMIOLOGY

Nemanja Krstić^{1*}, Dragan Kasagić², Marija Gnjatović¹

1. Doctor of Veterinary Medicine, Nemanja Krstić, Research Trainee, Institute for the Application of Nuclear Energy – INEP, Belgrade, Serbia
2. Doctor of Medical Sciences – Veterinary Medicine, Dragan Kasagić, Research Associate, PI Veterinary Institute of the Republic of Srpska “Dr. Vaso Butozan” Banja Luka, Banja Luka, Bosnia and Herzegovina
1. Doctor of Biotechnical Sciences, Marija Gnjatović, Research Associate, Institute for the Application of Nuclear Energy – INEP, Belgrade, Serbia
[*nemanja.krstic@inep.co.rs](mailto:nemanja.krstic@inep.co.rs)

Abstract: Numerous genomes of avian bornaviruses were identified in 2008 as significant pathogens for various species of waterfowl and parrots. Previously, during the 1970s, bornaviruses had been recognized as the cause of several epidemics, although it is unclear whether these incidents were directly related to avian bornavirus (ABV), given the differences in pathological lesions observed in parrots and waterfowl. The identification of ABV also resolved the cause of proventricular dilatation disease (PDD), a fatal condition affecting the neurological and gastrointestinal systems of birds. Epidemiological studies in Germany have confirmed the presence of this virus in both wild and captive birds, highlighting its widespread nature and zoonotic potential. Diagnosis of PDD is performed using immunohistochemical methods and RT-PCR testing of tissue samples from deceased birds. However, detecting the virus in living birds is challenging due to the possibility of false-positive results in healthy carriers and intermittent shedding of the virus in infected ones, leading to false-negative findings. Research also indicates the limitations of serological methods, which fail to effectively distinguish between infected birds and healthy carriers of the virus. Additionally, the significant potential zoonotic risk of bornaviruses is emphasized, particularly given their ability to cross species barriers. Although there are currently no documented cases of transmission to humans, the genetic similarity between avian and mammalian strains of bornaviruses suggests a potential danger to humans, necessitating further research and the development of preventive strategies to minimize the risk of zoonoses.

Ključne reči: Avian bornavirus, Epidemiology, Diagnostic challenges, PDD